

**SYSTEM
PORADENSTVA
A PREVENECIE**

**PODPORNÁ ÚROVEŇ
5. STUPŇA**

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PODPORNÁ ÚROVEŇ 5. STUPŇA

KRÁTKA CHARAKTERISTIKA STUPŇA PODPORY:

Podporná úroveň piateho stupňa sa zameriava na poskytovanie odborných činností dieťaťu/žiakovi so zdravotným postihnutím (ďalej len „ZP“), ktoré v edukácii potrebuje nevyhnutnú úpravu spôsobu a formy vzdelávania, úpravu školského prostredia, prípadne zabezpečenie podporného personálu - pedagogických zamestnancov (ďalej len „PZ“), odborných zamestnancov (ďalej len „OZ“), školského podporného tímu (ďalej len „ŠPT“).

Podporná úroveň 5. stupňa zabezpečovaná a vykonávaná v špecializovanom centre poradenstva a prevencie (ďalej len „ŠCPP“) sa špecializuje na jeden druh ZP detí od narodenia až po ukončenie prípravy na povolanie alebo sa špecializuje na komplexné odborné činnosti vo vzťahu k deťom do piateho roku veku s rizikovým vývinom. V rámci podpornej úrovne 5. stupňa ide o špecializované odborné činnosti, poradenstvo, prevenciu, komplexnú diagnostiku a vysokošpecializovanú diferenciálnu diagnostiku, terapiu, rehabilitáciu, ďalej odborné činnosti vo vzťahu k deťom do piateho roku veku, zabezpečovanie kompenzačných, reedukačných a špeciálnych edukačných pomôcok, metodickú činnosť pre ŠPT, PZ, OZ, zákonných zástupcov (ďalej len „ZZ“) alebo zástupcov zariadení.

Špecializované odborné činnosti sú v čo najvyššej miere prispôsobené zdravotnému stavu dieťaťa/žiaka, jeho jazykovému a sociokultúrnemu prostrediu. ŠCPP poskytuje deťom/žiakom multidisciplinárnu odbornú starostlivosť.

KOMU – Cieľová skupina:

Podporná úroveň piateho stupňa je adresovaná deťom so zdravotným postihnutím (ďalej len „ZP“) a to so zrakovým postihnutím, sluchovým postihnutím, narušenou komunikačnou schopnosťou, mentálnym postihnutím, telesným postihnutím, autizmom/pervazívnymi vývinovými poruchami (ďalej len „PVP“), viacnásobným postihnutím, ich ZZ, PZ/OZ, ktorí sa podieľajú na ich vzdelávaní, ŠPT v škole, kde sa deti vzdelávajú.

Ak je ŠCPP špecializované na odborné činnosti vo vzťahu k deťom do piateho roku veku, jeho odborná činnosť je adresovaná deťom so ZP alebo deťom s rizikovým vývinom bez stanovenej diagnózy, ktoré sú v procese diagnostiky.

KDE – Prostredie poskytovanej podpory:

V ŠCPP ambulantnou alebo terénnou formou, jednorazovo alebo opakovane (v MŠ/ZŠ/SŠ kde je dieťa vzdelávané, v domove sociálnych služieb (ďalej DSS), v centre pre deti a rodinu (ďalej CDR), v rodine u dieťaťa).

KTO – Kto poskytuje podporu:

V ŠCPP pôsobia: špeciálny pedagóg, psychológ, sociálny pedagóg, liečebný pedagóg, logopéd, kariérový poradca.

ČO – Poskytované činnosti:

Cieľom komplexnej a diferenciálnej diagnostiky, ako aj špecializovaných odborných činností je v maximálnej miere znížiť dopad ZP na osobný vývin dieťaťa/žiaka, na jeho vzdelávanie a podieľať sa na zlepšení jeho kvality života. Súčasťou vysoko špecializovanej intervencie je tréning práce s kompenzačnými pomôckami a poradenstvo ZZ pri ich zabezpečovaní (prípadne ich zapožičiavanie).

Vysokošpecializovaná odborná činnosť na podpornej úrovni 5. stupňa je realizovaná multidisciplinárnym prístupom.

Prevenca na tomto stupni podpory predstavuje proces, ktorého cieľom je aplikovaním preventívnych programov a metód predchádzať zhoršovaniu fyzického i psychického stavu dieťaťa/žiaka.

Špecializované odborné činnosti vo vzťahu k deťom s rizikovým vývinom do piateho roku veku na podpornej úrovni 5. stupňa zahŕňajú posúdenie vývinovej úrovne dieťaťa, jeho schopností a zručností, navrhovanie a podporu pri realizácii individuálnych stimulačných programov pre rozvoj schopností dieťaťa, požičiavanie špecializovaných stimulačných pomôcok, podporu kompetencií rodiny v starostlivosti o dieťa, podávanie inštrukcií ZZ pri upevňovaní nadobudnutých schopností dieťaťa, psychosociálnu podporu pre ZZ (organizovanie stretnutí, kurzov, školení, workshopov a pobytov pre ZZ za účelom výmeny skúseností), pomoc pri udržiavaní sociálnych kontaktov rodiny s dieťaťom s deťmi a rodinami, podporu pri využívaní dostupných služieb. ŠCPP prostredníctvom podpornej úrovne 5. stupňa poskytuje ZZ dieťaťa odbornú pomoc pri rozvíjaní hrubej a jemnej motoriky, komunikácie, percepcie, sociálneho správania, sebaobslužných zručností, pri aplikácii špeciálnopedagogických postupov v prirodzenom prostredí dieťaťa, ktoré sa zameriavajú na komplexnú stimuláciu psychomotorického vývinu dieťaťa, jeho kognitívnych schopností, sociálno - komunikačných zručností, rozvoja hry. Uprednostňuje sa realizácia špecializovaných odborných činností vo vzťahu k deťom do piateho roku veku v domácom prostredí pred ambulantnou formou v ŠCPP.

Na účel výberu vhodného vzdelávania dieťaťa/žiaka so ZP realizuje ŠCPP diagnostiku s cieľom posúdenia jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, efektívne nastavuje podporu pre vzdelávací proces, vydáva odporúčania škole o úprave metód a foriem vzdelávania. ŠCPP úzko spolupracuje so školou, kde je dieťa/žiak so ZP vzdelávaný, s PZ/OZ a/alebo ŠPT.

ŠCPP realizuje metodické usmerňovanie formou kurzov, workshopov, seminárov, prednášok, praktických nácvikov zručností pre ZZ detí.

Koordinácia činností:

Do starostlivosti podpornej úrovne 5. stupňa podpory sa dieťa/žiak dostáva:

- Na základe odporúčania centra poradenstva a prevencie (ďalej CPP),
- Na odporúčanie všeobecného lekára pre deti a dorast, lekára so špecializáciou.

Dieťa, ktoré je klientom ŠCPP špecializujúceho sa na odborné činnosti vo vzťahu k deťom do piateho roku veku, po dovŕšení jeho 5. roku sa môže stať klientom ŠCPP podľa druhu ZP alebo klientom CPP.

Všetky vysoko špecializované odborné činnosti na podpornej úrovni 5. stupňa sú vzájomne koordinované a tiež prepájané s ostatnými stupňami podporných úrovní. Koordináciu odborných činností u konkrétnych detí preberá koordinátor klienta, jeho úlohou je spolupodieľať sa na spolupráci s inými subjektmi v rámci rezortu školstva a nadrezortnej spolupráci.

Koordinátor dieťaťa/žiaka:

Koordinátor dieťaťa/žiaka v ŠCPP odporúča a koordinuje vhodné odborné činnosti pre dieťa/žiaka na podpornej úrovni 5. stupňa. Ak dieťa/žiak prechádza do starostlivosti na nižšie stupne podporných úrovní, jeho koordinátor spolupracuje s OZ/PZ na nižších stupňoch podporných úrovní pri nastavovaní jeho ďalšej odbornej starostlivosti. V prípade potreby vstupu iných OZ z nižších stupňov podporných úrovní, je koordinátor dieťaťa/žiaka kontaktnou osobou v ŠCPP.

Nadväznosť na nižšie stupne podporných úrovní:

Odborné činnosti podpornej úrovne 5. stupňa sú prepojené s:

- podpornou úrovňou 1. stupňa formou spolupráce s PZ dieťaťa/žiaka, s MŠ/ZŠ/SŠ, v ktorej je vzdelávané. Koordinátor dieťaťa/žiaka a OZ, u ktorých je dieťa/žiak v odbornej starostlivosti, sa podieľajú na výbere vhodných edukačných metód, stratégií učenia, učebných pomôcok, navrhujú modifikáciu učebných textov a hodnotenia výsledkov s ohľadom na ZP dieťaťa/žiaka, poskytujú poradenstvo PZ k používaniu kompenzačných pomôcok dieťaťa/žiaka, sú nápomocní pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej IVP) dieťaťa/žiaka.
- podpornou úrovňou 2. stupňa formou spolupráce so ŠPT v škole, kde sa dieťa/žiak vzdeláva. Koordinátor dieťaťa/žiaka a OZ podpornej úrovne 5. stupňa, u ktorých je dieťa/žiak v odbornej starostlivosti, sa podieľajú na spolupráci s OZ školy a metodicky vedú odborné intervencie dieťaťa/žiaka v rámci školy.
- podpornou úrovňou 3. stupňa a 4. stupňa formou usmerňovania odborných intervencií dieťaťa v CPP.

Metodické usmerňovanie:

Kto/Komu: OZ podpornej úrovne 5. stupňa metodicky usmerňujú odborné intervencie dieťaťa/žiaka na 1., 2., 3. a 4. stupni podporných úrovní, pričom kompetencie usmerňovania má každý OZ v rámci kategórie OZ. Usmerňovanie sa poskytuje aj PZ v MŠ, ZŠ, SŠ a pre ŠPT.

Supervízia:

KTO/ Komu: Supervíziu realizuje akreditovaný supervízor (OZ, ktorý poskytuje metodickú podporu PZ a OZ príslušnej školy alebo príslušného školského zariadenia, na základe absolvovania akreditovaného vzdelávania v supervízii) pre pomáhajúce profesie individuálnou alebo skupinovú formou a je venovaná OZ podpornej úrovne 5. stupňa.

RÁMCOVÝ POPIS ODBORNÝCH ČINNOSTÍ OZ VYKONÁVANÝCH NA PODPORNEJ ÚROVNI 5. STUPŇA V ŠCPP

Psychológ	Diagnostická činnosť	Komplexná psychodiagnostika s cieľom identifikácie individuálnych charakteristík psychického vývinu dieťaťa/žiaka prostredníctvom štandardných psychodiagnostických metód. Zameriava sa na špecifiká kognitívnych schopností, intelektu, osobnosti, sociálno-emocionálneho vývinu, sociálno-komunikačných kompetencií. Súčasťou psychodiagnostickej činnosti je diagnostický rozhovor na zosnímanie rodinnej a osobnej anamnézy dieťaťa/žiaka (obsahuje aj sociálno-ekonomické faktory a zdravotný stav - priebeh ochorenia), identifikovanie protektívnych a rizikových faktorov životnej histórie dieťaťa/žiaka. Dôležitou súčasťou psychologického vyšetrenia je pozorovanie spontánneho a evokovaného správania dieťaťa/žiaka pri hre, komunikácii, v sociálnej interakcii. Analýza získaných anamnestických, diagnostických údajov a ďalších údajov z lekárskejších a pedagogických správ a ich interpretácia sú východiskom pre ďalšiu odbornú starostlivosť poskytovanú deťom/žiakom v ŠCPP.
	Poradenská činnosť	Psychologické poradenstvo je zamerané na podporu rodiny pri zvládaní traumy z narodenia dieťaťa so ZP alebo z objavenia sa vážnych zdravotných ťažkostí v procese vývinu dieťaťa/žiaka, na sprevádzanie v procese akceptácie ZP dieťaťa/žiaka (a dôsledkov z neho vyplývajúcich), ktoré prebieha dlhodobo vo fázach, na podporu súdržnosti rodiny. Poradenstvo sa zameriava aj na poskytnutie pozitívnej životnej perspektívy. Jeho súčasťou býva vytváranie a facilitovanie rodičovských podporných skupín, edukácia a osвета v rámci multidisciplinárnej tímovej spolupráce s odborníkmi iných rezortov. Do psychologickéj poradenskej činnosti v rámci multidisciplinárnej spolupráce patrí aj: • poradenstvo pri výbere vhodnej formy vzdelávania a voľby povolania, • poskytovanie potrebných informácií o možnostiach diagnostiky, liečby a spolupráce s odborníkmi v oblasti zdravotníctva a sociálnych vecí, • spolupráca so školou a pomoc rodine pri prechode dieťaťa/žiaka do MŠ, ZŠ, SŠ, • podpora rozvoja sociálnych zručností detí/žiakov so ZP, • podpora inklúzie a sociálneho začlenenia detí/žiakov prostredníctvom rovesníckych zážitkových programov.
	Preventívna činnosť	Spolupráca so školou (PZ, OZ, ŠPT), kde je dieťa/žiak vzdelávaný na vytvorenie protektívneho a proinkluzívneho školského prostredia a pri tvorbe a realizácii preventívnych programov: • pre intaktné deti/žiakov – zamerané na vnímanie a akceptovanie inakosti, odlišností v komunikácii, vo výzore, edukácii aj v správaní a rozvoj pro-sociálneho správania na predchádzanie vzniku rizikového správania, • pre deti/žiakov so ZP na rozvoj ich sociálnych kompetencií, posilňovanie komunikačných zručností, adaptačných mechanizmov a elimináciu ich prípadného problémového správania.

Psychológ	Terapeutická činnosť	V terapeutickej činnosti psychológ využíva špecializované terapeutické postupy a stimulačné programy podľa druhov ZP, s prihliadnutím na individuálne potreby dieťaťa/žiaka v spolupráci s ostatnými OZ v ŠCPP. Napr. u detí/žakov s PAS prístupy ABA, TEACCH, Son Rise, ESDM, terapia hrou.
	Koordinácia klienta	Psychológ koordinuje ďalší postup odborných intervencií dieťaťa/žiaka, zvoláva odborné konzílium zadefinované v procesnom štandarde (VÚDPaP, 2020), koordinuje činnosti na nižších stupňoch podporných úrovní.
Špeciálny pedagóg	Diagnostická činnosť	Komplexná diagnostická činnosť využíva špeciálnopedagogické metódy a postupy u detí/žakov so ZP v nadväznosti na ďalšiu odbornú diagnostiku z iných odborov. Zacieľuje sa na identifikáciu ŠVWP detí/žakov so ZP, u ktorých je prítomné zvýšené riziko školskej neúspešnosti alebo vznik problémov v osobnostnom a sociálnom vývine - podklady k diagnostike získava špeciálny pedagóg prostredníctvom zhromažďovania údajov o dieťati/žakovi, analýzou získaných údajov a ich následným vyhodnotením.
	Poradenská činnosť	Odborné poradenstvo sa zameriava na riešenie problémov vo vývine a vzdelávaní detí/žakov so ZP z prostredia školy aj rodiny. Poradenský proces obsahuje stanovenie hlavných problémov dieťaťa/žiaci so ZP, vypracovanie individuálneho plánu podpory (druh, rozsah, frekvencia, trvanie) jednotlivých činností a aktivít v rámci školského prostredia, aj mimo neho. Konzultácie s odborníkmi na nižších stupňoch podporných úrovní.
	Preventívna činnosť	U detí/žakov so ZP odborná starostlivosť špeciálneho pedagóga spočíva vo vykonávaní preventívnych aktivít a činností so zámerom predchádzať negatívnym dopadom ŠVWP potrieb v edukácii a osobnom vývine.
	Reedukačná činnosť	Predstavuje realizáciu krátkodobej a dlhodobej individuálnej práce s dieťaťom/žiakom (špeciálno-pedagogické činnosti, činnosti kompenzačné, stimulačné). Participácia na vytvorení IVP v kooperácii s PZ/OZ a ostatnými členmi podporného tímu (ŠPT) na škole, kde je dieťa/žiak vzdelávaný. Priebežné vyhodnocovanie účinnosti navrhnutých opatrení vzhľadom na potreby dieťaťa/žiaka so ZP a v jeho prospech.
	Rehabilitačná činnosť	V rehabilitačnej činnosti špeciálny pedagóg aplikuje metódy smerujúce k odstráneniu, zmierneniu negatívnych dopadov ZP na život dieťaťa/žiaka. Podľa konkrétneho druhu ZP vyberá vhodné prostriedky s cieľom intervencie alebo kompenzácie ZP a dosiahnutie inklúzie dieťaťa/žiaka v čo najväčšej miere.
	Terapeutická činnosť	Špeciálny pedagóg uplatňuje a využíva spôsob terapie podľa druhu ZP dieťaťa/žiaka so ZP, aj v závislosti od jeho veku a iných špecifik.
	Koordinácia klienta	Špeciálny pedagóg sa môže stať koordinátorom starostlivosti o dieťa/žiaka vo vzťahu k ďalšej odbornej starostlivosti na základe tímovej spolupráce s ďalšími odborníkmi v rámci multidisciplinárneho tímu (ďalej len "MDT"), aj v spolupráci s nižšími stupňami podporných úrovní (ŠPT).

Logopéd	Diagnostická činnosť	Logopéd realizuje komplexnú logopedickú diagnostiku narušenej komunikačnej schopnosti (ďalej len "NKS") okrem dyslálie, dysfázie a ľahkých foriem NKS, vrátane diagnostiky NKS u detí/žiakov s ťažkým mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím, ako aj u detí/žiakov, ktoré nedosahujú úroveň verbálnej komunikácie.
	Poradenská činnosť	Cieľom logopedického poradenstva je minimalizovať následky NKS, podporiť vytvorenie podmienok na produktívny a úspešný život u detí/žiakov s NKS vrátane detí, ktoré používajú na komunikáciu so svojim okolím systémy augmentatívnej a alternatívnej komunikácie. Komplexné logopedické poradenstvo zahŕňa konzultácie pre ZZ zacielené na odovzdávanie informácií o záveroch diagnostiky dieťaťa/žiaka, nastavenia ďalších postupov, inštrukcie ku konkrétnym cvičeniam, k aplikovaniu terapeutických metód, efektívne využívanie kompenzačných pomôcok nahrádzajúcich verbálnu reč detí/žiakov. Poradenstvo venované PZ/OZ dieťaťa/žiaka a členom ŠPT v škole zahŕňa spoluprácu pri tvorbe IVP pre dieťa/žiaka, pri modifikácii metód, foriem výučby dieťaťa/žiaka s NKS, vyjadruje sa k pokračovaniu v povinnom predprimárnom vzdelávaní, navrhuje prispôsobenie podmienok pri prijímacích skúškach na stredné školy a pri vykonávaní maturitných skúšok.
	Preventívna činnosť	Logopedická prevencia predstavuje proces, ktorého cieľom je aplikovaním preventívnych špecializovaných programov a metód zabrániť zhoršovaniu stavu dieťaťa/žiaka.
	Terapeutická činnosť	Komplexná terapeutická činnosť využíva špecializované logopedické metódy a programy zacielené na odstraňovanie NKS.
	Koordinácia klienta	Logopéd, ktorý je koordinátorom klienta koordinuje ďalší postup odborných intervencií dieťaťa/žiaka, zvoláva odborné konzílium (zadefinované v procesnom štandarde (VÚDPaP, 2020), koordinuje činnosti na nižších stupňoch podporných úrovni.
Liečebný pedagóg	Diagnostická činnosť	Liečebný pedagóg aplikuje pri poznaní dieťaťa/žiaka so ZP diagnostické pozorovanie s cieľom rozpoznať a pochopiť ťažkosti dieťaťa. Získané informácie z pozorovania, anamnestické údaje, informácie získané rozhovorom, údaje z pedagogickej a zdravotnej dokumentácie a iné odborné záznamy analyzuje a pomocou doplnkových vyšetrení, ku ktorým patrí diagnostika hry, praxie, motoriky, senzorického vývinu a komunikácie stanoví diagnostický záver. Liečebno-pedagogickú diagnostiku realizuje liečebný pedagóg s cieľom orientovať sa v aktuálnej situácii dieťaťa/žiaka so ZP, pochopiť jeho modely správania a konania, identifikovať riziká, oslabenia a poruchy v správaní a prežívaní, ako aj jeho silné stránky, zdroje zvládania. Hľadá pozitívne rezervy v osobnosti dieťaťa/žiaka so ZP a nachádza východiská k pomoci. Svoje diagnostické závery priebežne upravuje s cieľom napomáhať dosahovaniu zmien pri riešení problému dieťaťa/žiaka. U detí s pervazívnymi vývinovými poruchami liečebný pedagóg dopĺňa diagnostiku vývinovej funkčnosti, realizuje diagnostiku senzorického vnímania, hrových zručností, sociálneho správania.

Liečebný pedagóg	Poradenská činnosť	Liečebno-pedagogické poradenstvo je komplexným procesom s cieľom informovať, sprevádzať dieťa/žiaka so ZP a podporiť v čo najväčšej miere jeho kompetencie. Môže mať formu individuálneho, výchovného alebo rodinného poradenstva. Ide najmä o poskytovanie informácií o charaktere a prognóze problému a o možnostiach odbornej pomoci dieťaťu/žiakovi.
	Preventívna činnosť	V kontexte prevencie (všeobecná, selektívna, indikovaná) sú liečebno-pedagogické opatrenia cielené na predchádzanie: vzniku porúch a možného narušenia integrity a zdravia dieťaťa/žiaka, druhotným poruchám a komplikáciami u detí/žiacov so ZP, recidívy u detí/žiacov s reziduálnym poškodením.
	Reedukačná činnosť	Liečebno-pedagogická reedukácia sa sústreďuje na silné stránky a pozitívne aspekty vo vývine a správaní dieťaťa/žiaka so ZP, o ktoré sa možno oprieť. Je aktuálna pri zmenených (oslabených, nerozvinutých, chýbajúcich) somatických, psychických a sociálnych funkciách, pri zníženej kvalite života, pri exklúzii v dôsledku ZP. Formy a metódy intervencie vychádzajú z komplexnej orientácie v aktuálnej situácii dieťaťa/žiaka a spočívajú v podpore jeho maximálne možnej sebakompetencie vnímať, orientovať sa, samostatne konať, vytvárať vzťahy a hodnoty. Podpora sa zameriava na nápravu pri výchovných problémoch, na optimalizáciu vývinu a zlepšenie existujúceho stavu dieťaťa/žiaka.
	Rehabilitačná činnosť	V rámci rehabilitačnej činnosti liečebný pedagóg aplikuje postupy zamerané na znovunadobudnutie stratených/oslabených funkcií u dieťaťa/žiaka, o ktoré prišlo vplyvom ZP.
	Terapeutická činnosť	Liečebný pedagóg realizuje terapeutický postup podľa typu problému. Využíva jednotlivé terapeutické postupy (terapia hrou, pracovná terapia, expresívne terapie-arteterapia, biblioterapia, muzikoterapia, dramaterapia, psychomotorické terapie, zooterapie) na odstránenie, resp. zmiernenie deficitov v správaní, prežívaní, v sociálnych vzťahoch, pri problémoch v oblasti komunikácie, pri emočných ťažkostiach, poruchách koncentrácie pozornosti, aj u detí s oneskoreným a nerovnomerným vývinom či dlhodobým ochorením. Vo vzdelávacom prostredí ide napr. o Montessori terapiu, FIE (Feuersteinove inštrumentálne obohacovanie).
	Koordinácia klienta	Liečebný pedagóg sa stáva koordinátorom starostlivosti o dieťa/žiaka vo vzťahu k ďalšej odbornej starostlivosti na základe tímovej spolupráce v MDT, aj v spolupráci s nižšími stupňami podpory (ŠPT).
Sociálny pedagóg	Diagnostická činnosť	Sociálny pedagóg sa zameriava na diagnostiku sociálnych aspektov výchovy a vývinu osobnosti dieťaťa/žiaka so ZP, jeho prostredia, vzťahov a činností v sociálno-výchovnom priestore, na odchýlky v sociálnych prejavoch a správaní dieťaťa/žiaka so ZP. Identifikuje individuálne charakteristiky dieťaťa/žiaka so ZP sociálno-pedagogickými prostriedkami, analyzuje jeho socio-kultúrne prostredie, špecifiká sociálneho vývinu a prejavov správania sa.
	Poradenská činnosť	Orientuje sa na poskytovanie praktickej sociálno-výchovnej starostlivosti, na riešenie sociálnych problémov (rizikové, problémové správanie, výchovné javy) dieťaťa/žiaka so ZP v rôznych prostrediach (škola, mimoškolské prostredie, rodina, širšie spoločenské vzťahy).

Sociálny pedagóg	Preventívna činnosť	Cieľom preventívnych aktivít sociálneho pedagóga je zistiť výskyt nežiadúcich a patologických foriem správania v prostredí dieťaťa/žiaka so ZP, predchádzať vzniku sociálno-patologických javov (návykové látky, spoločensky nežiadúca činnosť, kriminálna činnosť, extrémizmus, rasizmus, a pod.), rozvíjať sociálnu výchovu a prosociálne správanie. Následne sociálny pedagóg proces a efekt preventívnej aktivity vyhodnocuje s dosahom na ďalší postup riešenia problému.
	Reedukačná činnosť	Sociálny pedagóg pripravuje aktivity zamerané na zmenu rizikového a problémového správania detí/žiakov so ZP.
	Rehabilitačná činnosť	V rehabilitácii sa sociálny pedagóg svojou činnosťou zameriava na obnovenie sociálnych zručností a schopnosti interakcie u detí/žiakov so ZP, ktoré vplyvom ZP stratili.
	Terapeutická činnosť	Sociálno-pedagogické aktivity sa orientujú na pomoc ohrozeným skupinám detí/žiakov so ZP, akcentujú ich ochranu pred nežiadúcimi vplyvmi a sociálnymi rizikami. Ich cieľom je pozitívne vplyvať na kvalitu života dieťaťa/žiaka so ZP a podporovať v rámci osobnostného rozvoja najmä jeho schopnosti k zvládaniu náročných a problémových životných situácií. Sociálno-výchovná intervencia smeruje do socializačných procesov detí/žiakov so ZP, je zameraná na edukatívnu sociálnu pomoc, sociálno-výchovnú starostlivosť s cieľom rozvíjať a kultivovať osobnosť dieťaťa/žiaka so ZP, jeho intra aj interpersonálne vzťahy, eliminovať sociálno-patologické javy, riešiť náročné životné situácie.
	Koordinácia klienta	Sociálny pedagóg sa môže stať koordinátorom starostlivosti o dieťa/žiaka so ZP vo vzťahu k ďalšej odbornej starostlivosti (MDT), aj k nižším stupňom podpory (ŠPT).
Kariérový poradca	Diagnostická činnosť	V rámci komplexnej diagnostiky kariérový poradca u žiaka/študenta so ZP identifikuje jeho potenciál v kontexte kariérového rozvoja a uplatnenia v pracovnom živote. Zameriava sa na zistenie úrovne kariérového vývinu a zručností pre riadenie vlastnej kariéry, ktorého súčasťou je aj posúdenie úrovne kognitívnych funkcií, manuálnych zručností, miery životných zručností ako aj identifikovanie motivácie a hodnôt žiakov/študentov so ZP.
	Poradenská činnosť	Kariérový poradca poskytuje žiakom/študentom so ZP a ich ZZ odborné poradenstvo pozostávajúce z viacerých oblastí: sprostredkúva kariérové informácie o povolaniach, svete práce, vzdelávacích možnostiach, podporuje žiakov/študentov so ZP v rozvoji zručností pre riadenie vlastnej kariéry, podporuje u nich rozhodovacie a plánovacie procesy. Pomáha žiakovi/študentovi so ZP zosúladiť informácie o pracovnom svete, možnostiach štúdia rôznych profesií s jeho individuálnymi možnosťami, záujmami, kompetenciami, motiváciou, hodnotami a pod. Spolu so žiakom/študentom so ZP a ZZ kariérový poradca hľadá možnosti sebarealizácie vo svete práce a mimo neho. Posudzuje predpoklady žiaka/študenta so ZP z hľadiska vhodnosti pre určitú profesiu vzhľadom na druh a stupeň ZP.

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY